

Flesberg kommune

3623 LAMPELAND

ARKIV

KULTURHISTORISK MUSEUM Universitetet i Oslo	
Saksb. L160	Kopi - 9 MAI 2007
Ark.: 0631-7	
Saksnr. 07/5743	Dok.nr.: 1

Haukeli gnr. 7 bnr. 2 - Blefjell - forslag til reguleringsplan - 2 gangs offentlig ettersyn.

Planfaglige merknader.

Plankartet i denne saken er å betrakte som en kladd. Det er ikke oppdatert etter de endringene som er foreslått. Videre kan det oppfattes som om det er to alternativer som er lagt ut, et fra grunneierens side og et fra kommunens side. Uklarheter omkring dette kan føre til at denne planen må ut på nytt offentlig ettersyn igjen avhengig av vedtaket som blir fattet

Når planen kommer så langt i behandlingen er planen i utgangspunktet ikke lenger en privat plan. Dersom ikke de som fremmer planen ikke lenger er villig til å rette den opp, blir det kommunen som må sørge for dette.

Bortsett fra dette, er vi enig i rådmannens kommentarer som kommer under avsnittet konklusjon. Her er det listet opp de endringene som er foreslått og som er vist på plankartet. Her kommer det fram at ca. 11 hytter foreslås strøket. Uansett er dette området svært tett bebygget med hytter. Området har også en relativ tett utnyttelse fra før.

Når en benyttes usatte fastmerker i terrenget skal alltid disse måles inn med Gps og dette skal dokumenteres med en liste med hytteplasseringene i koordinater. Dersom fastmerkene blir borte er det enkelt å gjenskape disse.

Det positivt at det er satt så lav grunnmurshøyde som 0,4 til 1,0 meter. Dette betyr at det legges opp til en god tilpasning til terrenget.

Når det gjelder formingsbestemmelsene synes de å være dekkende. Det er positivt at det kan legges opp til hytter med et moderne uttrykk forutsatt at de er tilpasset terrenget.

§ 5. Vann og avløp. Plassering av grunnvannsbrønner bør vises på plankartet for å unngå konflikter i forhold til annen arealbruk og forurensingsfare.

Når det gjelder fellesområder skal det alltid fastsettes hvem som skal benyttes disse. Dette bør gjøres mer spesifikt enn del som er foreslått i utkastet til bestemmelser. Dette er en forutsetning for at slike bestemmelser skal være juridisk bindende.

POST ADRESSERES TIL AVDELINGEN - IKKE TIL ENKELTPERSONER

Postadresse
BUSKERUD FYLKESKOMMUNE
Fylkeshuset
N-3020 Drammen

Besøksadresse
Hauges gate 89
E-postadresse
Postmottak@bfk.no

Telefon
32 80 85 00
Internett
www.bfk.no

Telefaks
32808676

Bankkonto
2200.07.13523
Foretaksregisteret
NO 964 951 373

Vår dato
03.05.2007Vår referanse
04/00900-7**Kulturvernets merknader**

Vi beklager vårt seint svar. Saken var ved en feil lagt til arkiv uten at det var sendt uttalelse med resultatet fra befaringen.

Ovennevnte planområde ble registrert i august 2006. Det ble ikke funnet automatisk fredete kulturminner. Vi har derfor ingen merknader til planen. Når det gjelder nyere tids kulturminner, er disse beskrevet i vedlagte rapport. Det er opp til kommunen om noen av kulturminnene skal legges ut som spesialområde bevaring, men vi ser ikke at det er kulturminner av særlig verdi, da de er usikre både i alder og funksjon.

Det bør likevel framgå av kommunens vedtak at dersom det under anleggsarbeidet skulle framkomme automatisk fredete kulturminner, må arbeidet straks stanses og utviklingsavdelingen i fylkeskommunen varsles, jmf. kulturminneloven § 8, 2. ledd.

I forbindelse med registreringen ble det totalt brukt 30 arbeidstimer à kr 600,- . Faktura på kr. 18.000,- vil bli sendt fra regnskapsseksjonen snarest.

Med hilsen

Åse Klundelien e f
Fylkeskultursjef

Torgeir Hønseth
rådgiver

Kopi til:

Buskerud Kommunerevisjon IKS

Postboks 4197, 3005 DRAMMEN

Kulturhistorisk museum, Universitetet i Oslo

Postboks 6762 St.Olavspl., 0130 OSLO

Lisbeth Kaas Ambrosen Utviklingsavdelingen

KULTURHISTORISK REGISTRERING

Flesberg kommune

Haukeli

GNR.: 7/2

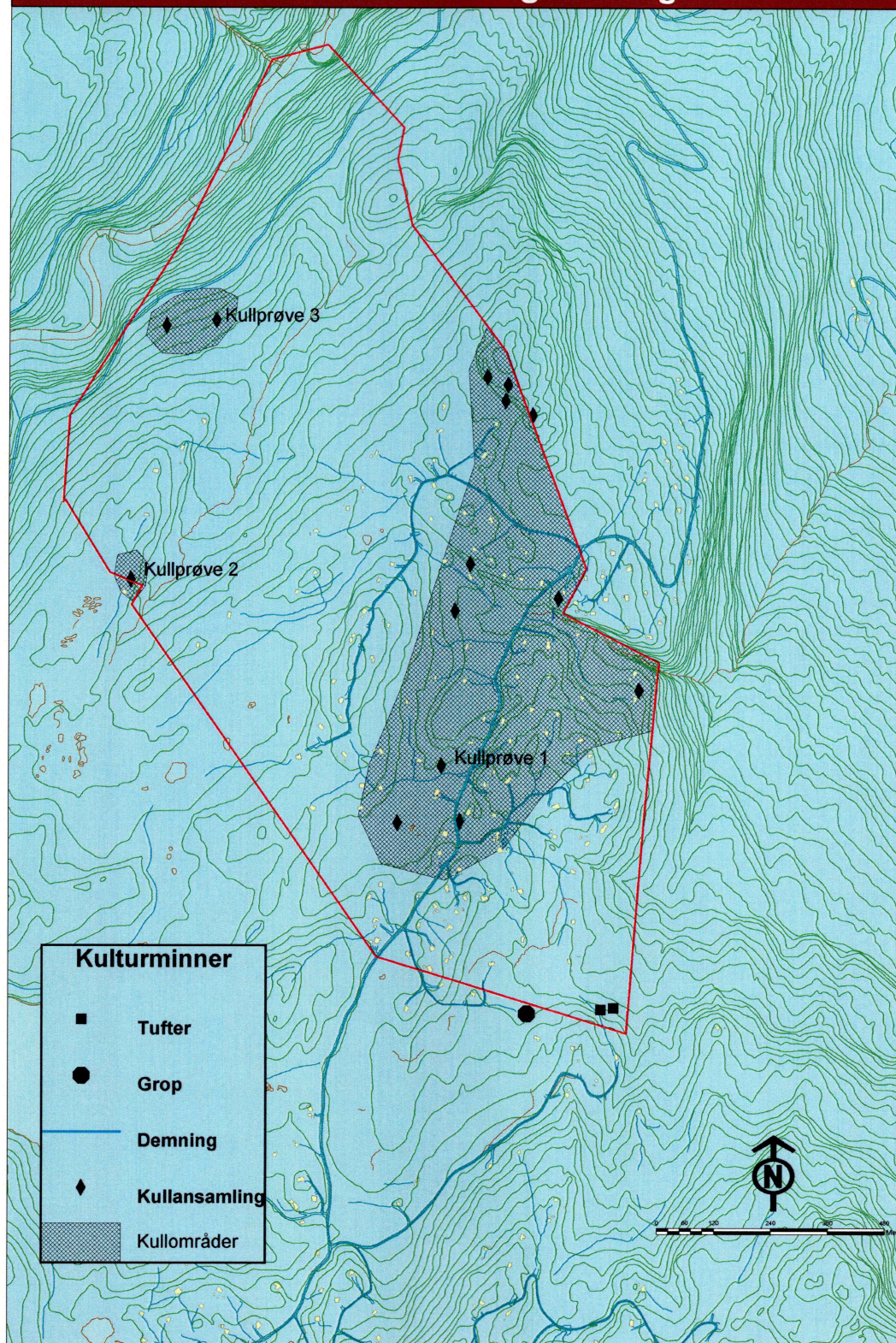
SAKSNR: 04/900

RAPPORT FRA KULTURHISTORISK BEFARING/REGISTRERING

Kommune:		Flesberg	
Gardsnavn:		Haukeli	
Gards- og bruksnummer		7/2	
Kartreferanse		BW 044-5-1	
Tiltakshaver:		Hans Endre Fossan	
Adresse:		3620 Flesberg	
Navn på sak:		Haukeli	
Saksnummer:		04/900	
Prosjektnummer:			
Registrering utført:	24.08.2006-28.08.2006	Ved:	Kristoffer Dahle
Rapport utført:	31.08.2006	Ved	Kristoffer Dahle
Autom. fredete kulturminner i området:			Registreringsnummer
Nyere tids kulturminner i området:			
Fotodokumentasjon:		XXX-XXX	
Faglige konklusjoner:			
☐ Planen er <u>ikke</u> i konflikt med kulturminner.			
Automatisk fredete kulturminner		Nyere tids kulturminner	
☐	Planen er i konflikt	☐	Planen er i konflikt
☐	Ingen synlige, potensiale under bakken	☐	Ikke påvist til nå, nærmere arkivsjekk påkreves
☐	Ikke vurdert	☐	Ikke vurdert
Videre saksgang (for saksbehandler):			
Registreringar		Merknader	
☐	Videre reg. ikke nødvendig	☐	Ingen merknad
☐	Videre reg. nødvendig	☐	Tilråd spesialområde
☒	Reg. fullført	☐	Tilråd dispensasjon
☐		☐	Foreløpig uavklart
Merknader:			

Haukeli, Blefjell Kulturhistorisk registrering

Kulturminner i planområdet

Utsikt fra høyde 568 (mot N)

Berglandskap ved høyde 568 (mot NV)

Myrlandskap ved Krokmyran (mot SØ)

Rotvelt med påvist kull ved Ramnesskarjuvet, lokalitet 3 (mot Ø)

Skogsvei med kull i dagen, lokalitet 3 (mot SV)

Kullområde (lokalitet 4) ved Krokmyran (mot SV)

Forsenkning med kull, lokalitet 5 (mot V)

Slåttelandskap ved Annebu (mot NØ)

Tømmerstabel ved tuft 1, Annebu (mot S)

Syllsteiner med syllstokk i bakgrunnen, tuft 1, Annebu (mot VNV)

Spredt bølgeblikk, tuft 2, Annebu (mot SV)

Grop ved Annebumyran (mot S)

Grop ved Annebumyrn (mot SØ)

Podsolprofil i gropvegg (mot Ø)

Rustne beholdere fra krigens dager ved Krokmyran (mot SV)

Demning ved Ramnesskarjuvet (mot N)

Demning ved Ramnesskarjuvet (mot N)

BAKGRUNN FOR PLANEN

Undersøkelsen/registreringen ble gjennomført da tiltakshaver, Hans Endre Fossan, ønsker å regulere et større utmarksområde på gården Haukeli (gnr. 7/2) i Flesberg kommune.

Hensikten med planarbeidet er å legge til rette for fortetting av et eksisterende område med fritidsboliger i henhold til Kommunedelplan for Blefjell. Planen omfatter dette området. Enkelte steder er det aktuelt med noe fortetting innimellom eksisterende bebyggelse, men det vil også komme klynger av ny bebyggelse i utkanten av de utbygde områdene. Det vil også komme enkelte nye veier.

Formålet med registreringen er å undersøke forholdet mellom planområdet og eventuelle automatiske fredete kulturminner, jf § p i kulturminneloven av 9. juni 1978. Det er ikke kjent at det finnes kulturminner i området fra før, men registreringene foretatt i forbindelse med utarbeidelsen av økonomisk kartverk er ofte mangelfulle.

OMRÅDET

Planområdet ligger nordøst for Blåberg fjellstue på Blefjell i Flesberg kommune. Området er tidligere utbygd med hyttebebyggelse med veier til de fleste av hyttene.

Området har en kupert topografi som består av åpen myr og større bergknauser med barskog. De fleste av disse er bebygde med en eller flere hytter. Både mot nord/nordvest og øst strekker området seg til bratte skrenter ned mot dalførene nedenfor.

Det er som nevnt ikke kjent at det finnes automatisk fredete kulturminner i området. Heller ikke registreringer på naboeiendommene har gitt funn av slike. Det er imidlertid grunn til å tro at det har vært aktivitet i området over lang tid. Annebu som ligger i den sørligste delen av planområdet har vært heimseter på gården Haukeli. Ifølge tradisjonen skal denne være oppkalt etter Anna Olsdotter (f.1735). Denne var i bruk helt opp til 1900-tallet (Vinger 1989:109-110).

Området har også vært benyttet til skogbruk, og ble nok nærmest uthogd fra 1600-tallet og utover. Ramnesskarsjuvet var demt opp for å fløte lekterved. Som følge av det store behovet for skog, satte Sølvverket i gang et omfattende prosjekt for å demme opp sideelvene til Numedalslågen. Enkelte av elvene var store nok til å fløte tømmer, mens andre ble benyttet til lekterved. Fløteforholdene var dårlige, og på 1720-tallet heter det at mye tømmer hadde ligget og råtnet i dammene i flere tiår (Tråen m.fl. 2001:177).

På Søre Kjennås, en plass under gården Haukeli (7/2), skal det også ha levd en milebrenner på 1800-talet (Vinger 1989:124), og Køllsrud og Kølabbotten er blant flere stedsnavn i området som tyder på en slik produksjon. Det er imidlertid ingen slike navn som er kjent innenfor planområdet.

Under andre verdenskrig skal området ha vært benyttet som oppholdssted for hjemmefronten, og flere steder er det funnet beholdere som skal være sluppet ned fra fly.

Vegetasjonen i området er preget av barskog, for det meste bestående av gran. I området rundt Annebu er det imidlertid større innslag av bjørk, noe som kan skyldes eldre engvegetasjon ved seteren.

STRATEGI OG METODE

Som primær metode ble visuell overflateregistrering tatt i bruk. Metoden innebærer at området blir visuelt undersøkt etter automatisk fredete kulturminner som er synlige i terrenget, slike som graver, kullgroper, fangstanlegg og lignende. Det ble også lett etter kulturminner fra nyere tid.

På tørre flater og høyder og andre områder med potensial for forhistorisk aktivitet ble stukket med spade og sonderingsbor for å påvise eventuelle kull-, slagg- eller kulturlag. Det også lett etter slike i veiskjæringer, åpne skogsveier og i områder som var grøftet med maskin. Eventuelle funn ble målt inn med GPS og fotodokumentert.

DELTAGERE OG TIDSROM

Undersøkelsen ble utført i perioden 24.08.06-28.08.06, og rapporten ble ferdigstilt den 4.9.06. 1 time ble benyttet til forarbeid, 22 timer ble benyttet til registreringer og til kjøring til/fra feltet og 7 timer ble brukt til etterarbeid inkludert ferdigstilling av rapport og databehandling. Registreringen ble utført av undertegnede. Totalt ble det brukt 30 timer på saken.

Været var grått, og det var en god del tåke og nedbør under registreringen. Flere elver og bekker gikk over sine bredder, og det var mye overflatevann i myrområdene. Dette påvirket både sikt og tilgjengelighet, men hele området er likevel godt dekket.

REGISTRERINGENS FORLØP OG RESULTATER

Det ble først gått en runde rundt hele planområdet for å få et begrep om utstrekningen i terrenget. Området ble deretter systematisk undersøkt i sløyfer fra sørøst mot nordvest.

Lokalitet 1: Annebu

Annebu er heimsetra til gården Haukeli og ligger i det sørlige hjørnet av planområdet. Her finnes to setertufter som er registrert på økonomisk kartverk, men disse er i dårlig forfatning. En gammel sti/vei er også merket av på kartet. Skriftlige kilder antyder at seteren var i bruk fra 1700- til 1900-tallet.

Som vanlig på seterområder ligger det et engområde like nedenfor setertuftene. Vegetasjonen her skiller seg fra den øvrige skogvegetasjonen, og preges i større grad av bjørk og gress. Dette tyder på at området har vært mer intensivt benyttet til beite og slått.

Ettersom slike områder gjerne har blitt utvidet over tid, ble det gjort grundige undersøkelser i området nedenfor tuftene i håp om å påvise strukturer eller kulturlag som kan tyde på eldre aktiviteter. Det ble påvist noe kullstøv, men dette lå like under torven og hører trolig til den yngste bruken av anlegget. Stratigrafien besto ellers av podsol og myrjord. I senere tid er det også gjort en del grøftarbeid i området.

Tuft 1

Tuften måler om lag 6 x 8 meter (NS), og ligger ca 10-15 meter nordøst for den gamle skogsveien. I overkant (mot S) av tuften ligger en stabel av tømmer som er tatt ned. En syllstokk ligger fremdeles på plass. Ellers er det bevart oppmurte syllsteiner i hjørnene og enkelte steder i mellom. Mengder av tegl og bølgeblikk bekrefter tuftens unge alder. Området er imidlertid kraftig overgrodd.

Tuft 2

Tuften har en uklar avgrensing med spredt tømmer og bølgeblikk i et område på ca 10 x 12 m (NØ/SV) og langs den gamle skogsveien. Den tette undervegetasjonen samt restene etter tømmer og bølgeblikk gjør det vanskelig å påvise noen tydelig syllsteinrekke. En stabel med tømmer og veggved ligger imidlertid i overkant og i kanten av den gamle skogsveien.

Grop

Like ved den gamle skogsveien og ca. 100 meter vest for setertuftene ble det påvist en stor, rektangulær grop med noe avrundete hjørner. Denne målte om lag 3,5 x 7,80 meter i indre mål og 7 x 12,80 meter i ytre og var orientert N-S. Den var ca. 1 meter dyp, men vollen var bare tydelig markert mot nord og mot den gamle stien eller skogsveien. Gropen var fylt med vann og kvist, og bunnen besto ellers av våt, organisk myrjord som gjorde det vanskelig å få grep om stratigrafien. Den indre nedgravningen var ganske bratt og markant, og ved fjerning av noe hengende torv i den østre gropveggen ble det påvist en tydelig avskjært podsolprofil med noen små kullbiter like under torven. Sannsynligvis er myrdannelsen relativt sen.

Gropen virker ikke naturlig, men det er usikkert hvilken funksjon den har hatt. En tolkning er at det har vært en nedsunket hustuft, men vollene består i første rekke av jord. Den synes også å være relativt dyp. Form, størrelse og dybde tyder heller ikke på at det har vært en kullgrop. Mengden kull i og rundt gropen var også minimal.

Gropens form og størrelse kan tyde på at det har vært en fangstgrop for elg. Den er relativt grunn, men som nevnt kan myrdannelsen inne i gropen være relativt ung. På begge sider av gropen består grunnen av en tydelig podsolprofil. Beliggenheten like inntil den gamle stien eller skogsveien kan også støtte en slik tolkning, noe som har kunnet gjøre det lett å avlede dyr. At man har en voll mellom stien og gropen er også et vanlig trekk ved slike fangstgroper, og kan ha medvirket til at elgen tok større fart mot den tildekte gropen.

Det er ikke kjent at det finnes andre fangstanlegg i området, men slike kan også opptre enkeltvis. Basert på den visuelle befaringen, er tolkningen likevel noe usikker. Gropen ligger imidlertid like utenfor reguleringsområdet, og blir derfor ikke berørt av dette planarbeidet.

Lokalitet 2: Ramnesskarsdammen

I overkant av Ramnesskarsjuvet går det en om lag 3 meter bred demning på tvers av elveleiet og mellom to skogkledte høydedrag. Demningen måler om lag 30 meter, og består av store steiner og gamle tømmerstokker. Dagens elveleie går gjennom demningen, og har ført til at denne delvis har rast sammen.

Demningen har sammenheng med fløtning av lekterved, og stammer etter alt å dømme fra den intensive hogsten fra 1600-tallet og utover.

Lokalitet 3: Kullområde

Lokalitet 3 er et større kullområde langs den høyestliggende delen av planområdet. Kull ble først påvist på høyde 568 i den nordøstre delen av planområdet under stikking i en mindre forsenkning. Denne ble først tolket som en mulig kullgrop. Gropformen var imidlertid skapt av berggrunnen under, og det ble påvist kull over hele høydedraget. Mye tider også på at kullområdet strekker seg utover planområdets avgrensning i øst.

Det ble påvist flere kullansamlinger i hele området både gjennom stikking, samt under rotvelter og i åpne skogsveier. Punktene som er merket av på kart viser bare større kullansamlinger, men hele det avmerkede området er preget av en mørkt kullsjikt med kullstøv og små kullfragmenter. Dette kan lett forveksles med den mørke myrjorden som ellers preger planområdet, men i tillegg til å være kullholdig er dette laget mørkere og mer mineralholdig.

Det ble ikke påvist strukturer som kullmiler, tjæremiler eller kullgroper, og det er derfor usikkert hva kullaget representerer. Dette diskuteres samlet nedenfor.

Det ble tatt ut en kullprøve i tilknytning til en skogsvei sentralt i kullområdet (kullprøve 1).

Lokalitet 4: Kullområde

Dette kullområdet er langt mindre og mer avgrenset enn det første, og ligger ved Krokmyran i den vestre delen av planområdet. Området har en diameter på 30-40 meter og ligger øst for en moderne fritidshytte. Kullbitene var generelt mindre enn på lokalitet 4. Heller ikke her ble det påvist strukturer i overflaten.

Det ble tatt ut en kullprøve fra et stikk i den nordøstre delen av kullområdet (kullprøve 2).

Lokalitet 5: Kullområde

I den nordlige delen av planområdet ble det også påvist to kullforekomster i et hogstfelt. Begge er påvist i hva som kan betegnes som mulige kullgroper. Disse var imidlertid små og grunne, og består av generelt lite og jordblandet kull. Gropene gikk også rett på berggrunn, og det ble også påvist kull utenfor gropene.

Min tolkning er derfor at gropene er naturlige, og at disse bare har fanget opp mer kull enn de omkringliggende områdene.

Det ble tatt ut en kullprøve fra den østligste forsenkningen (kullprøve 3).

Resultater

Undersøkelsene av planområdet for Haukeli ble utført uten funn av automatisk fredete kulturminner.

Tre områder (lok. 3-5) skiller seg ut ved å ha mye kull under torven. Dette kan skyldes kullfremstilling i området, men det ble ikke påvist strukturer som kan knyttes til en slik virksomhet. Kullag kan også komme av svedjing. Svibruk eller busktrede er en form for dyrking som ble benyttet av finnene i nyere tid, men som også er kjent fra eldre perioder. Man svidde her av større skogsområder for å så korn i asken. En slik bruk er imidlertid ikke kjent i området fra før.

Naturlig skogbrann er trolig grunn til kullforekomstene. Særlig i barskogsområder kan skogbrann etterlate seg mye kull. Størrelsen på områdene kan også støtte en slik tolkning.

Det finnes også flere kulturminner fra nyere tid innenfor planområdet. På Annebu ble det påvist to setertufter, men begge er i dårlig forfatning. Sammen med anleggets unge alder gir dette tuftene en lav verneverdi. En grop med usikker funksjon ble også påvist like ved Annebu, men denne ligger utenfor planområdet.

Ved Ramnesskarjuvet ble det påvist en dam fra fløtningen i nyere tid. Denne har en relativt stor kulturhistorisk verdi, og forteller mye om bruken av området fra 1600-tallet og fremover.

KONKLUSJON

Hele området ble grundig befart jf § 9 i kulturminneloven av 9. juni 1978 uten å avdekke sikre funn av automatisk fredete kulturminner.

Fra nyere tid er det påvist to tufter og en demning innenfor planområdet. Av disse er det særlig demningen som har estetisk og kulturhistorisk verdi.

Drammen 04.09.2006

Kristoffer Dahle
Feltleder

Litteratur

Tråen, E., T. Bjørvik, S. Sjulstad, j. Grønset. 2001. *Livet langs Numedalslågen*.

Vinger, S. 1989. *Flesbergboka*, bind 1.